sische kogels hadden den verrader gedood. Heinersdorff trok met vertwijfelingskrachten aan het hoogtestuur. Als een vrijgelaten vogel zweefde het toestel omhoog, maar nog sloegen de kogels in. Heinersdorff bespeurde een doffe pijn in den linker arm. Het bloed siepelde over zijn hand. Snel besloten wierp hij het lijk overboord. De machine steeg hooger. Hij hoorde het knallen der schoten, maar de kogels bereikten hem niet meer.

„Gered," juichte hij en vloog naar het Westen.

Hij onderzocht zijn wond en trachtte de bloeding te stelpen. Het was niet van belang, een lichte vleeschwond. Hij betastte zijn borstzak, waarin zich de documenten bevonden.

Een overwinnaar vliegt zijn vaderland tegemoet.

De wind had zich tot een storm verheven. Met volle wangen blies hij uit het Oosten. De zware tweedekker werd door de bui als een stuk speelgoed heen en weer geschud en maakte sprongen van verscheidene honderden meters, maar de motor ging regelmatig en dapper door. Heinersdorff beproefde de luchtwerveling te ontvlieden. Hij trok aan het hoogtestuur. Hij kon het wagen te dalen. Hij was over de grens. Het stuur gehoorzaamde niet. Als een wild paard galoppeerde de machine met geweldige sprongen door de ruimte. Opeens hield de motor op, slechts een paar seconden, maar Heinersdorff leek het een eeuwigheid. Dan sloeg de motor weer aan, maar hij liep niet met hetzelfde aantal toeren. Het klonk als de slag van een ziek hart. Met grenzenlooze ontzetting hoorde Heinersdorff naar den koortsenden rhythmus van de verwonde machine, als iemand die angstig naar den hartsklop van een geliefden stervende luistert. De olietoevoer van den motor was gebroken.

Plotseling verstomde de machine geheel. Als een mensch stierf ze. Het toestel begon snel omlaag te storten. Heinersdorff stiet een wilden kreet van doodsangst uit. Toen verloor hij bij den suizenden val zijn bewustzijn.

Een Silezische boer kwam in de grauwe ochtendvroegte met zijn paarden op het veld, om zijn akker te bewerken. Daar vond hij Heinersdorff. Hij lag onder de machine. Zijn beenen waren verpletterd. Uit zijn verscheurde borst stroomde het bloed en kleurde de dampende lenteaarde purperrood. Hij ademde nog. 't Scheen hem als een droom, dien hij reeds eenmaal gedroomd had, dat hij hier op den akker lag.

„Ik hoor de engelen zingen," had Hedwig toen gejuicht. Was het niet zoo?

Hij echter had geantwoord:

„Wij moeten terug naar de aarde."

Nu kwam ook de oude generaal Buschgart met groote stappen over den akker geloopen.

Het was echter niet generaal Buschgart, maar een arme Silezische boer die hem het bloed uit de oogen wischte.

Heinersdorff zag verwonderd een trouw Duitsch gezicht, dat zich vol medelijden over hem boog. Hij trachtte te spreken, maar zijn stem had geen klank. Met zijn ongedeerden rechterarm wees hij op zijn borstzak. De boer begreep hem eindelijk en haalde met zijn ruwe vingers de met bloedbevlekte papieren uit den zak. De stervende dankte hem met de oogen. Toen fluisterde hij, en het was slechts als een zachte zwakke tocht die geen blad bewegen doet:

„Waar ben ik?"

De boer noemde den naam van een klein Silezisch dorpje.

„In het vaderland," dacht Heinersdorff en stierf met zaligen glimlach.

XVX.

Op den eersten dag van Augustus ging Töschtük op weg naar Hedwig Buschgart.

Het was een weg vol wonderen en voorteekens.

De geheele groote stad was in beweging. Een blijmoedige en heilige ernst glansde van de gezichten der duizenden die door de straten trokken. Allen, allen droegen het hoofd hoog en rechtop. Een dapper vertrouwen straalde uit hun glinsterende oogen. De oude strijdliederen stegen bruisend naar den wolkenloozen hemel op. Het scheen, als had een goddelijke boodschap alle slapers en droomers gewekt.

Op de hoeken der straten waren de roode mobilisatiebiljetten aangeplakt.

De oude adelaar sloeg zijn vleugels uit.

Het volk stond op.

Toen Töschtük de Maxingstraat insloeg, vertraagde hij onwillekeurig zijn schreden. Het was een zware weg, die naar de verloofde van den gevallen vriend leidde. Op het slagveld in Benghasi had Töschtük zich rustiger gevoeld.

Hij beproefde te glimlachen, toen hij den ouden bediende verzocht hem bij de dochter van den generaal aan te dienen, maar de glimlach verstarde hem op de lippen.

Hedwig stond midden in de kamer, slank en rechtop, toen de Turk binnenkwam. Zij was in het zwart en haar gezicht was bleek.

Töschtük ging langzaam naar haar toe en reikte haar de hand. „Veroorloof mij," zeide hij met een strak gelaat, „u mijn oprechte deelneming te betuigen."

„Dank u," fluisterde zij met oneindige droefheid en verzocht hem plaats te nemen.

Haar blik gleed met de diepste smart over het gezicht van den man die de vriend van den doode geweest was. Alle wonden openden zich weer. De tranen stroomden onophoudelijk over haar smalle wangen.

Arnhem en Omstreken. De fontein in het park Sonsbeek.

Sonsbeek ligt in de onmiddellijke omgeving van Arnhem. Het is een uitgestrekt, schilderachtig park, dat tot de stad behoort. De Belvédère (100 treden) geeft een prachtig uitzicht over het park en de Veluwe.

„Vergeef me," verzocht zij hulpeloos. „Generaalsdochters mogen niet weenen, heeft Heinersdorff altijd gezegd, maar thans kan ik het niet laten."

„Hij is als een held gestorven voor zijn vaderland," troostte Töschtük.

Hij begon van Heinersdorff's laatste uren te vertellen.

Hedwig luisterde als naar een diepe treurige melodie.

„U moogt op uw verloofde trotsch zijn," eindigde Töschtük.

„Ik ben trotsch op hem," zeide het treurende meisje. „Hij was de dapperste der dapperen, hoewel mijn eigen vader hem van lafheid beschuldigd heeft."

„Dat was een misverstand," antwoordde de Turk vriendelijk.

„Wij waren te Altheinersdorff bij de begrafenis, vader en ik," vertelde Hedwig. „Vele kameraden waren gekomen daarbij om hem de laatste eer te bewijzen. Ik wist niet dat hij zooveel vrienden had."

„Wij hielden allen van hem," antwoordde Töschtük.

Hij nam den brief uit zijn zak en reikte dien Hedwig toe.

Zij vroeg verbaasd:

„Wat is dat?"

„Ik heb de eervolle opdracht u dezen brief te brengen. Kapitein Heinersdorff schreef hem in het laatste uur voor zijn vertrek."

„Ik dank u," antwoordde zij, bevend van smartvolle vreugde, en drukte den brief van den geliefde doode aan haar borst.

„Vergunt u mij dat ik hem nu lees?" vroeg zij en stond op.

Hij wilde ook opstaan en heengaan. Zij trad aan het raam en las:

„Mijn lieve, lieve Hedwig,

Vergeef mij dat ik zoolang niets van mij deed hooren, maar het ging werkelijk niet. Ik zal je dit mondeling verklaren, want ik hoop eerder dan deze brief bij je te zijn. Misschien zal ik je reeds overmorgen in mijn armen kunnen sluiten, liefste.

Ik schrijf nu slechts omdat ik nog een uur tijd heb, dat ik niet beter kan gebruiken. Over een uur reis ik naar het vaderland terug, naar het vaderland en naar jou, geliefde. Ik ben onuitsprekelijk gelukkig en trotsch. Ik heb alles bereikt wat ik mij als doel had gesteld. Ik heb mijn vaderland een kleinen dienst bewezen en jou teruggewonnen, mijn lieve, lieve bruid. Ik kan nu voor je vader treden en zeggen: Excellentie, ik ben geen lafaard! Ach, hoe wonderschoon zal het leven zijn, Hedwig! Wij zullen in Alt-Heinersdorff wonen en een dichte rozenhaag om het geheele goed laten zetten, opdat niemand ons geluk storen kan. Weet je nog wel, liefste?

Maar ik wil geen plannen maken, want een moeilijke, gevaarlijke reis ligt nog voor mij. De Bey, die in een hoek zit en rookt, kijkt zoo ernstig dat mijn hart zwaar wordt. Wanneer ik inderdaad jou en het vaderland mag terugzien, dank ik dat aan hem. Zonder hem zou ik reddeloos verloren zijn geweest. Wanneer het noodlot mij niet laat terugkeeren, dank hem dan voor die trouwe nooit verslappende vriendschap die hij mij steeds bewezen heeft. Mijn reis hangt van zooveel toevalligheden af dat, terwijl ik dit schrijf, ik ga nadenken en ernstig word. Ik heb vertrouwen en goeden moed maar ik moet er ook rekening mee houden dat mij, dicht bij het doel, het noodlot te pakken krijgt, dat mij zoolanggenadig is geweest.

Als het huis klaar is, komt de dood, zeggen de Arabieren.

Ik heb een verzoek Hedwig. In Heinersdorff woont een oude, eenzame vrouw, die veel van mij houdt, mijn grootmoeder. Als ik niet mocht terugkomen, wees dan zoo goed en bezoek haar. Zij zal zich zeer verheugen, met je over haar dommen jongen te kunnen spreken.

Mijn landgoed schenk ik je. Ik ben immers de laatste Heinersdorff en weet niemand die onze mooie laatste rustplaats beter kan bewaken dan jij. Het is mij niet geheel duidelijk of deze wijze van schenking voor de wet geldt. In ieder geval is dit mijn laatste wil.

Neem ons mooie, lieve Alt-Heinersdorff in bezit, Hedwig. Doe dit uit liefde voor mij. Blijf in mijn nabijheid. Wat je er later mee doen wilt, is me onverschillig. Misschien, misschien rusten wij ons toch nog eenmaal tot den strijd tegen het Czarenrijk toe, dat onze vrijheid bedreigt en onze ontwikkeling belemmert, tegen het Czarenrijk, dat zoo vermolmd en vervallen is, dat de kinderen er eerst om lachen zullen, omdat we zoo lang voor dien bullebak bang zijn geweest. Als jij dien oorlog nog beleven zult, Hedwig, richt dan in Alt-Heinersdorff een herstellingsoord voor onze officieren op, die in den strijd gewond zijn.

Vaarwel, mijn lieve, liefste Hedwig. Ik dank je uit mijn diepste hart voor al je groote liefde.

Overmorgen zien wij elkaar terug.

Je George."

„Arme jongen!" fluisterde Hedwig in bitterste smart. „Jij, arme, liefste jongen!"

Zij verliet het raam en gaf Töschtük den brief.

„Lees dit, alstublieft."

Hij las, en vroeg daarna: „Wat denkt u nu te doen?"

„Ik zal zijn laatsten wil volbrengen," antwoordde zij dapper.

Door de stille Maxingstraat gingen geestdriftige menschen en zongen afwisselend het Prins-Eugeniuslied en de Wacht am Rhein.

„Ik had het nooit voor mogelijk gehouden," zei Töschtük in nadenken, „dat een oorlog zoo begroet en gewenscht kon worden als in uw vaderland."

Hedwig Buschgart zag strak naar den hemel en sprak zacht, met bevende lippen:

„Het is zoo verschrikkelijk bitter, dat hij dezen dag niet meer beleven mocht."

Töschtük zeide plechtig en vol eerbied:

„We willen den kapitein Heinersdorff niet beklagen. Hij is als eerste in dezen heiligen oorlog den heldendood gestorven."

— EINDE. —